

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **ВПЛИВ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ
НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ**
(на матеріалах ГУ ДПС у Тернопільській області)

**THE IMPACT OF TAX POLICY ON
THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY**
(on the materials of Main Directorate
of the State Tax Service in Ternopil region)

Виконала: здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти групи 4зФДПМ
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»
освітньо-професійної програми «Державна податкова
та митна справа»

Токар А.В.
(прізвище та ініціали)
Керівник: Сідельникова Л.П.
(прізвище та ініціали)

Хмельницький – 2024 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма «Державна податкова та митна справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри, д.е.н., професор

_____Лариса СІДЕЛЬНИКОВА

«18» 01 2024 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

_____Токар Аміні Василівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Вплив податкової політики на соціально-економічний розвиток країни (на матеріалах ГУ ДПС у Тернопільській області)

керівник роботи Сідельникова Лариса Петрівна, д.е.н., професор

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «17» січня 2024 року № 61-с

2. Строк подання роботи здобувачем 25 червня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, звітність Міністерства фінансів України, звітність ГУ ДПС у Тернопільській області.

4. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра (перелік питань, які потрібно розробити) Концептуальні основи формування та реалізації податкової політики держави. Моніторинг ефективності реалізації податкової політики в Україні та шляхи її удосконалення.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Робота містить 10 рисунків та 12 таблиць

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-II розділів	Лариса СІДЕЛЬНИКОВА, професор	18.01.2024	22.05.2024
Консультант з використання ПЕОМ	Таміла ЧИЖОВА, доцент	18.01.2024	16.05.2024
Консультант з нормоконтролю	Олена НОВОСЬОЛОВА, доцент	18.01.2024	06.06.2024

7. Дата видачі завдання 18.01.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	18.01.24-30.01.24	Виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	31.01.24-09.02.24	Виконано
3.	Написання 1 розділу	12.02.24-29.03.24	Виконано
4.	Написання 2 розділу	01.04.24-15.05.24	Виконано
5.	Формулювання висновків за темою дослідження	16.05.24-22.05.24	Виконано
6.	Оформлення роботи	23.05.24-06.06.24	Виконано
7.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	07.06.24	Виконано
8.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	14.06.24	Виконано
9.	Захист роботи в ЕК	25.06.24	

Здобувач _____ (підпис) Аміна ТОКАР (ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____ (підпис) Лариса СІДЕЛЬНИКОВА (ім'я та прізвище)

РЕФЕРАТ

У роботі досліджено концептуальні основи формування та реалізації податкової політики держави, проведено моніторинг ефективності реалізації податкової політики в Україні визначені шляхи її удосконалення. З метою проведення дослідження використані дані ГУ ДПС у Тернопільській області.

Результати проведеного аналізу виявили, що повномасштабне вторгнення РФ вкрай негативно відобразилося на забезпеченні фінансування функцій держави власними податковими ресурсами. Тому в сучасних умовах воєнного стану та перспективного повоєнного відновлення економіки проблематика формування і реалізації ефективної податкової політики, здатної оптимально поєднати виконання податками фіскальної та регулюючої функцій, а також оцінки її дієвості й підвищення адаптивності набуває особливої актуальності,

Надані рекомендації щодо вдосконалення податкової політики України на сучасному етапі трансформаційних змін, серед яких: розробка та впровадження нових податкових інструментів з метою стимулювання розвитку підприємництва, зменшення адміністративного тиску на бізнес та спрощення процедури податкового адміністрування, залучення кваліфікованих фахівців до роботи в податковій службі та забезпечення їхньої постійної професійної підготовки.

Розроблена модель і проведено рішення задачі на ЕОМ.

Основний текст кваліфікаційної роботи бакалавра викладено на 74 сторінках, містить 12 таблиць, 10 рисунків. Список використаних джерел налічує 47 найменувань і розміщений на 4 сторінках. Додаток розміщений на 4 сторінках. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра становить 82 сторінки.

Ключові слова: податкова політика, податкове регулювання, зведений бюджет, державний бюджет, бюджетні ресурси, податкові надходження, соціально-економічний розвиток.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	6
1.1. Економічна сутність та принципи формування державної податкової політики	6
1.2. Характеристика податкової політики України та критерії її ефективності	14
1.3. Механізм податкового регулювання соціально-економічного розвитку країни	22
РОЗДІЛ 2. МОНІТОРИНГ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ	31
2.1. Аналіз впливу податкової політики на формування бюджетних ресурсів держави	31
2.2. Оцінка макроекономічних наслідків реалізації податкової політики в умовах воєнного стану	43
2.3. Шляхи вдосконалення ефективності податкової політики в Україні	58
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
ДОДАТКИ.....	79

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні реалії примушують проводити в Україні активну трансформацію податкової політики. Ці зміни по-різному впливають на соціально-економічний розвиток держави, тому дослідження цієї теми є дуже важливим для розуміння становища і шляхів вдосконалення ефективності податкової політики держави для подальшого соціально-економічного розвитку нашої країни.

Податкова політика є одним з основних інструментів державного управління економіки, який має значний вплив на соціальний та економічний розвиток країни. В житті всі дії та рішення спричиняють різні наслідки, тому дослідивши ефективність роботи податкової політики в сучасних умовах, ми зможемо зрозуміти, які наслідки мають податкові рішення на економіку і суспільство зараз і в цілому на майбутнє. Такі дослідження допоможуть уряду приймати більш обґрунтовані рішення з приводу податкової політики та забезпечити економічну стабільність та соціальну рівність зараз та на майбутнє. У воєнний та повоєнний час особливо гостро постає проблема ефективності податкової та фіскальної політики, які відіграють ключову роль у забезпеченні основних потреб держави та швидкому відновленні економіки.

Ефективна податкова політика дозволяє збирати необхідні кошти для забезпечення різноманітних державних функцій, включаючи освіту, охорону здоров'я, інфраструктуру та соціальну підтримку. У воєнний час вона стає особливо важливою для фінансування військових потреб, які зазвичай зростають у рази. Збір податків може стати основним джерелом фінансування військових витрат, які здебільшого покладаються на державний бюджет, а також дають надходження додаткових коштів для забезпечення військової безпеки країни. Ефективна робота податкової політики допомагає стабілізувати економіку в умовах війни та у повоєнний час. Це є ключовим фактором у відновленні країни в цілому та створенні стабільної та розвинутої економіки.

Теоретичне і практичне значення теми. Тема дослідження має важливе як

теоретичне, так і практичне значення. Теоретичне значення виконаної роботи полягає у визначенні науково-теоретичних та організаційних засад здійснення податкової політики в умовах трансформаційних змін. Практичне значення роботи полягає у можливості використання одержаних результатів для підвищення ефективності податкової політики та забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку України.

Важливість вирішення зазначених проблем обумовила вибір теми дослідження, визначила його мету та завдання.

Мета і задачі роботи. Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є розробка на основі проведеного дослідження комплексу заходів щодо підвищення ефективності податкової політики, що в подальшому сприятиме соціально-економічному розвитку держави.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

1. Дослідити економічну сутність та принципи формування державної податкової політики.
2. Охарактеризувати податкову політику України і критерії її ефективності.
3. Розглянути механізм податкового регулювання соціально-економічного розвитку країни.
4. Проаналізувати вплив податкової політики на формування бюджетних ресурсів держави.
5. Оцінити макроекономічні наслідки реалізації податкової політики в умовах воєнного стану.
6. Визначити шляхи вдосконалення ефективності податкової політики в Україні.

Методи дослідження ґрунтуються на системному аналізі економічних явищ і синтезі їх результатів. Використовуються аналітичний метод, метод порівняльного аналізу, метод аналізу статистичних даних і експертні оцінки та інше, для отримання конкретних висновків та результатів, за якими пропонуються шляхи вирішення проблеми або рекомендації.

Структура роботи. Виходячи з мети і задач дослідження, робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. У першому розділі викладені концептуальні основи формування та реалізації податкової політики держави. Другий розділ присвячено моніторингу ефективності реалізації вітчизняної податкової політики і містить шляхи вдосконалення ефективності податкової політики в Україні.

Характеристика суб'єкту дослідження. Дослідження проведено на основі даних Головного управління Державної податкової служби у Тернопільській області (далі – ГУ ДПС), що є територіальним органом, утвореним на правах відокремленого підрозділу Державної податкової служби України (далі – ДПС).

ГУ ДПС забезпечує реалізацію повноважень ДПС на території Тернопільської області. ГУ ДПС є правонаступником майна, прав та обов'язків Головного управління ДПС у Тернопільській області (ЄДРПОУ 43142763).

У період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його завершення або скасування окремі повноваження територіальних органів ДПС можуть здійснювати інші територіальні органи ДПС за окремим наказом ДПС.

ГУ ДПС у своїй діяльності керується Конституцією і Законами України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції і законів України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства фінансів України, що належать до компетенції ДПС, наказами ДПС, дорученнями керівництва ДПС, іншими актами законодавства.

Огляд джерел, що використані в роботі. В роботі використані законодавчі та нормативні документи України, наукові розробки та навчальні посібники, періодична література, Інтернет-ресурси, а також матеріали, що відображають основні аспекти реалізації податкової політики держави в сучасних умовах.

В процесі дослідження особлива увага приділена науковим дослідженням таких авторів: В. Базилевича, Л. Баранник, В. Баранової, Я. Белінської, О. Десятнюк, Ю. Іванова, І. Лук'яненко, М. Карліна, Т. Кошук, А. Крисоватого, Н. Крючкової, І. Лютого, В. Мельника, Л. Сідельникової, А. Соколовської та ін.